

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 ft.
Félévre 4
Negyedévre . . . . . 2 „

Hirdetési árak:

A négy-hasábos petitsor
1-szeri felvétele . . . 7 kr.
2-szeri „ . . . . . 6 „
3-szeri „ . . . . . 5 „
A három-hasábos „Nyiltér”
petitsor 10 krval számíttatik.
Hirdetés-bélyegár 30 kr.

PÉCSI LAPOK.

Egyes tartalmu lap.

Hirdetések felvételnek
Oppelik A., Schalek Henrik,
Haasenstein és Fogler,
Mosse Rezső bécsi; — Gold-
berger A. B. budapesti; —
G. L. Daube és társa
M. frankfurti;
Haasenstein és Fogler
Steiner A.
hamburgi irodáiban.

Megjelenik hetenkint háromszor
és pedig:
vasárnap, szerdán és pénteken

Szerkesztőségi iroda hal-tér 5-ik számú házban. Hirdetések és előfizetések felvételi
irodája Ramazetter Károly kiadóhivatalában boltiv-közben a könyvnyomda mellett.

Egyes szám
Szerda- és pénteki kiadás 5 kr.
vasárnap 10 kr.

Előfizetési felhívás

a „Pécsi Lapok” vegyes tartalmú lapra.

Megjelenik hetenkint háromszor:

vasárnap egész iv, szerdán és pénteken féliv tartalommal.

Előfizetési díj: egész évre 8 frt.
félévre 4 frt.
negyedévre 2 frt.

Az előfizetések bármikor megkezdhetők; a díj a „Pécsi
Lapok” kiadójához Ramazetter Károlyhoz Pécsen in-
tézendő.

Egyes számok a kiadóhivatalban, úgy Weidinger N.,
Valentin K., Traub B. és társa és Böhm M. urak könyv-
és papírkereskedéseikben, valamint az indóház mellett
dohánytözsdeben kaphatók, vasárnap 10, szerda- és pé-
nteki számok 5 krjával.

Pécs, 1882. jan. 28-án.

Alig van napjainkban többet emlegetett ve-
zérszó, mint „az ipar- és kereskedelem
emelésnek szükségessége.” Minden
közérdekű mozzanat első sorban azon oldal-
ról bíraltatik meg, ha vajjon az ipar és ke-
reskedelmi érdekeknek szolgál-e? minden
térén, hol tevékenység és hasznos törekvés
jelei mutatkoznak, önkénytelenül felmerül a
kérdés, részt vesznek-e a kereskedők a moz-
galomban, mert ma a kereskedői elem oly
tényező, melynek befolyását és actualitását
megtagadni nem lehet, sőt az legegészségesebb
jele haladásunknak, ha a kereskedői osztály
is képesítettnek tartatik az ország törvény-
hozási munkáiban való részvételre.

Hogy az ország ipar és kereskedelmi
viszonyai a legutóbbi időkben általános szem-
pontból véve némi lendületet vettek, tagad-
hatatlanul áll, az is kedvező jel, hogy a hazai
ipar fejlesztése és kereskedelmünk Bécstől
függetlenítése iránt nem csekély törekvés és
küzdellellem találkozzunk, — de viszont az
is áll, hogy alig találunk osztályt, mely
annyira elégedetlen volna helyzetével, mint a
kereskedők. Különösen a vidéki kereskedők
panaszainak nincs vége-hossza, nemcsak
tűrhetetlennek találják a jelen küzdelmeit,
hanem minden reményt és biztatást megta-
gadnak a jövőtől, — úgy tüntetik fel ők
maguk a fényes kirakatokat, diszitett álvá-
nyokat és nagyobb szerű berendezéseket, mint
a cifra nyomoruságot, melynek solid és
biztos alapja nem lévén, csak a napról-napra
élés eseteleire van építve. Hogy a keres-
kedők ezer bajjal küzdenek igaz, de az sem
tagadható, hogy a kereskedők e bajoknak
nagy részét önmaguk az okai és előidézői.
Mindenekelőtt a túlságos konkurrenzia meg-
teremtette a kenyéririgységet; de kereske-
dők egyáltalán nem törekednek általános
érdekeik megvédése szempontjából ez irig-
ység megszüntetésére hatni és társulás, azo-
ros együttartás által alkalmazni a módokat,
melyek működésükben bizonyos egységek,
összpontosított irányelveket mutatnának fel.
Ha eltekintünk is azon legmélyebb kut-

forrásától a bajnak, hogy manapság az újabb
kereskedések igen ingatag alapon létesített-
nek s éppen ezért könnyen csinálnak konk-
urrenzciát — van elég mód, hogy keres-
kedőink lehetőleg orvosolják azon minden-
nap i félszogséget és bajokat, melyek üzletü-
ket mindinkább elviselhetlenné teszik. Ter-
mészetesen ezt csak együttes akarat és be-
csületes elhatározás útján lehet tenni.

Födolog, megállapítani azon elveket,
melyeknek követése feltétlenül szükséges. A
kereskedő urak praktikus emberek lévén,
nem kell sokat tanácskozni és beszélni, ha-
nem konstataáltván a betegség, rögtön a
gyógyszer alkalmazásához kell fogni, egy-
uttal azonban olyképp, hogy az kivételképpen
alkalmaztassák.

Először is arra kell törekedni, hogy bi-
zonyos cikkeknel egységes árszabályzat
lépjen életbe s e mellett a minőség is jó és
tiszt legyen. Nincs szégyenletesebb, mintha
a fogyasztó közönség néhány alig számba-
vehető krajczáros előny miatt, nem ismer-
vén a különféle forrásból eredő minősítése-
ket, meghurezoltatik. Vas, petroleum, czu-
kor, kávé, rizs, sőt a fűszereknél általában
de még a rövidárak egyes cikkeinél is köny-
nyen létesíthető az egységes árszabály. —
Természetesen az ár meghatározásánál a kö-
zönség érdeke is szem előtt tartandó. Ugyan-
csak a rőfös áruk, divatcikkek és galante-
riáknál behozandó lenne a szabott ár, vagy-
is hozzászoktatnák a publikum, hogy al-
kudozásnak egyáltalán nincs helye. Az alkud-
ozás oly rossz szokás, mely nemcsak idő-
rablást okoz, hanem úgy a vevő, mint a
kináló fél részéről megingatja a bizalmat.
Tíz meter kelménél — 20 forintnál — több
negyed órai alkunk eredménye 20 krajczár,
oly csekély összeg, mely sem az egyik, sem
a másik oldalon nem fedezi az elfecsérelt
idő értékét. Ha kereskedőink minden kivétel
nélkül alkalmazzák a szabott árt, azok, kik
eddig azt tevék, megszabadulnak az odium-
tól, a többiek pedig a sok felesleges kinál-
gatástól s a közönség lassan-lassan be fogja
látni, hogy a kereskedő solid kiszolgálát és
okszereleg megállapított árak mellett bizal-
mat érdemel. A most divatozó licitálás nem
nagy dicsőségére szolgál a kereskedőnek és
minden apró-cseprő dolognál kitünteti, hogy
mily lógó lábbon áll speculativ irányja. To-
vábbá meg kell szoritani a hitelt, ezzel nem-
csak önmagunknak, hanem a társadalomnak
is használni fogunk. A hitelnyújtás oly pa-
zarló és könnyelmű módon történik, hogy
az méltán a legnagyobb megróvást érdemi
meg; innen van, hogy még a legtakaréko-
sabb emberek is megszokják a hitelbeni vá-
sárlást, hogy felesleges bevásárlásokat tesz-
nek; mások ismét ily bolti hitel által tart-
ják fel szomorú existenciájukat. Az ered-

mény mindig az, hogy a kereskedő egyálta-
lán nem számíthat biztos incassókra, a kö-
vetelések mindinkább dubiosusakká lesznek,
a közönség teljesen el lesz kényeztetve, s
hogy némileg az egyensúly helyreállítas-
sék, kénytelen a kereskedő a készpénzen
vásárló vevőn megvenni azt, mit számítása
szerint a kontósokon veszíteni fog. A kötött
hitel behozása egyáltalán nem nehéz, csak
akarat kell hozzá. Állíttassék fel elvül az,
hogy a hitel bizonyos meghatározott időre
szól, s ha a hitelt igénybe vevő adott sza-
vát nem tartja meg, vagy legalábbis nem
rendezi ügyeit prolongatió által, mely esetre
a kamatfizetést a kereskedő természetesen
igényelheti, nyomban beperelés alá kerül —
bizonyára megszűnik a kereskedők legna-
gyobb kalamitása. De ezen gyógyszer egyen-
lően és válogatás nélkül alkalmazandó; ma
ily anyagi kérdésekben szégyenérzetről szó
nem lehet és végre is az ily solid hitelület
sokkal nemesebb, mint az ugynevezett „Auf-
schreiberei” mestersége.

Ezek röviden azon módok, melyeket a
kereskedők összesége alkalmazhatna a kö-
zönséggel szemben. Van még több is, de
ezekre ezuttal kiterjeszkedni nem akarok —
elég abból egyelőre ennyi. Viszont a közön-
ség megkövetelheti, hogy kereskedőink csak
jót, hamisítatlant és lehetőleg jutányosan
áruljanak, hogy jól mérjenek és szabjanak.

De a kereskedők coalitioja ne csak a
közönséggel szemben létesüljön, hanem ön-
maguk irányában is. Lelkiismeretesség, be-
csületesség legyen az irányelv. Törekedjenek
a kereskedelmi érdekeket alaposan megis-
merni, az idevágó törvényeket tanulmányozni,
a segédek és tanulók viszonyait helyesen
felfogni, a vagyoni kérdésekben saját eljá-
rásukat is szigorral megbírálni stb.

Ily uton nem fogunk tarthatni a keres-
kedések túlságos szaporodásától, mert önma-
gunk utját állhatjuk a csupán hitelre fekte-
tett illosurius vállalatoknak; sőt kisebb
kereskedéseknek egygyé olvadását és fusio-
nálását is lehetővé tehetjük.

Ennyit akartam ezuttal elmondani ka-
társaimnak, minő eredménnyel, azt a jövő
mutatja meg.

Egy kereskedő.

Az állami és köztörvényható-
sági tisztviselők minősítésének törvény
által szabályozása már nemsokáig várát
magára, mert az eziránti javaslat az ország-
gyűlés elé terjesztetett; jelentősége kiválóan
röviden nyer súlypontot, hogy a közigazga-
tás a megye által közvetített állami admi-
nisztráció szabatosítása és javítása érdeké-
ben fog üdvös reformot maga után vonni. A
közigazgatási szakban addig is mig külön
tanfolyam állíttatik fel: 1) ügyvédi oklevél,
2) államtudományi, vagy 3) jogtudomány

Vasárnap.

tudorság, vagy 4) négy éves jogi tanfolyam bevégezése és államtudományi vizsga letétele követeltetik.

A reáliskolai oktatás terén kívánatos némely reformok tárgyában a közoktatási miniszter enquétet hitt egybe, melyben részt vettek az elnöklő miniszteren kívül, Gönczy Pál és Szász Károly miniszteri tanácsosok, dr. Lutter Nándor budapesti tanker. főigazgató, dr. Szily Kálmán műegyetemi rector, dr. Sztoczek József az országos közoktatási tanács alelnöke és a középiskolai tanítóképző intézet igazgatója, Berecz Antal a budapesti felsőbb leányiskola igazgatója, dr. Say Mór, Ney Ferencz, Hofer Károly, Felsman József főreáliskolai igazgatók és Hegedüs Károly állami középiskolai igazgató. Szalay Imre o. t., eln. titkár, mint jegyző. A miniszter felszólítására a meghívottak részletesen nyilatkoztak a véleményüket írásban is beadták, melyek egybefoglalva most jegyzőkönyv alakjában megjelentek. Ezen ügyben különben a tárgyalások még befejezve nincsenek; annyit azonban jelezhetünk, hogy az ugynevezett realgymnasiumi tervek elejtettnek tekintendők. A tanfolyamok 6 évre leendő leszállítását valószínűleg elfogadják, mert kétségtelen, hogy a felemelés volt oka a reáliskolák látogatói száma csökkenésének.

Az osztrák-magyar bank a lefolyt évben ismét egy nagy lépéssel haladt előre a pénzügyi fejlődés terén. A míg ugyanis 1880. végén 39 bankintézet és 11 bankmellékely volt működésben, 1881-ben a bankintézetek száma 40-re, a mellékelyeké pedig 20-ra emelkedett, az előbbiekből pedig 16, az utóbbiak közül pedig 10 esvén Magyarországra. A lefolyt évben Ausztriában 6 bank-mellékely állított fel, Przemysl, Rzeszow, Tarnow, Bozen, Brody és Znaim városokban, míg Magyarországon felállított egy bankfiók Eszéken márczius 15-én s 3 bank-mellékely, u. m. Nagyváradon január 3-án, Szatmár-Németiben április 1-én és Lugoson július 1-én. A bank hitelműveleteinek összege, a jelzálog üzletet kivéve, 1445 millió 57,575 frtra rugott, melyből a magyarországi üzletbe 298.296,593 forint volt befektetve, azaz a magyarországi üzlet a bank összes üzletének 20,6 százalékát képezi, holott 1880-ban az 1158.263,281 frtnyi hitelműveletekben Magyarország 22,3 százalékkal vett részt.

A család és az iskola.

„Előre magyar“, mert eltalálsz késni! Ezt hangoztatta már évek előtt a nemzet egyik kedvelt költője, és ha szavai akkoriban nem is találtak termő talajra, még sem hangzottak el a pusztában. A látszólagosan szunyadozó nemzeti szellem fölrázkódott al-mából s a „tetre magyar, hí a haza“ jelszóban, mintegy fölgyújtotta a munkára termett erőket.

A parlagon hevert terek mindenütt nyüzsgtek élettől; a létérti küzdelem eszméje gyökeret vert — nem mondjuk, hogy épen jó, egészséges talajban, de mégis olyaténképen, hogy a gyökér törzset, a törzs ágakat, galyakat, leveleket és bimbókat hajtani képes volt, mely utóbbiakból már-már a virágból fejlődő gyümölcsöket véljük láthatni.

Igen, a szabadság enyhe éghajlata alatt a nemzeti cultura fejlődött és az eszmék kölcsönös kicserélése folytán tisztultak, és itt-ott testet is vőnek föl. Erről tanuskodnak a hazában szerte létesült különféle egyletek s az ezek működéséből folyó eredmények. E század második felének ipara és kereskedelme jóval túlszárnyalta az első felét; mi természetesebb, mint hogy az ennek alapjául szolgáló művelődés és nevelésről is kellett megemlékezniök azoknak, kik az előbbi czélozták, hogy így hazánkat és nemzetünket a létérti küzdelemben anyagiilag és szellemileg oda segítsék, hogy magát a művelt államok sorába fölkiüzdje és fölkiüzdve magát, az ezer évvel előtt vitézséggel és fegyverrel elfoglalt hont magának újra ezer évre biztosítsa.

De mi adja e biztosításra az erőt és hatalmat? Egyet fog érteni velem minden gondolkozó, ha azt mondom, hogy a nemzeti népnevelés. Igen, a népnevelés azon alap, melyen országok és nemzetek boldogsága, gyarapodása és nagysága nyugszik. És tudvalevő dolog, hogy ha az alap rossz és korhadt, bomlásnak indul az egész épület. Commentár — ugy hiszem — ehhez nem kell. Elégge megvilágítja ez állítást a jelenkor európai constellatioja.

Ha Magyarország tehát erős, nagy és hatalmas akar lenni, nem arra kell csupán törekedni, hogy haderejét növeszsze, hanem arra egyuttal, hogy a hadserege önértetes, harcsképes, vitéz és hazafias legyen. Mind erre pedig a nevelés, határozottabban a jó nemzeti nevelés segíti.

Nem vindicálom magamnak ennek kimon-

dása és hangsúlyozásában az elsőséget; mert jól tudom, hogy mily régi e nóta, de azt is tudom, hogy nagyon kevesen értették meg, s a kik megértették, azok is jobbnak látták a helyzet körülményeinél fogva érdekében semmit sem tenni. Ha nevelésről elvéve, itt-ott szó volt, úgy akkor is csak az iskola értetett alatta. Szó pedig legtöbb esetben akkor volt róla, midőn bűnbak kellett. Tudták és átéreztek ezt a nemzet jobbjai, arra enged következtetni a költő e szólama: „Előre magyar!“ előre, mert eltalálsz késni!

És a magyar, hála a nemzet geniusának, előre is haladt. Ma már tisztában van a nemzet nagyobb része azzal, hogy nevelés alatt nemesak az iskola, hanem a család és a társadalom is értendő. E háromság képes az embert csak igazán azzá tenni, a mivé lennie kell, hogy a gondviselés által kijelölt helyet az életben becsülettel betölthesse. E háromságnak egysége, (félre ne értessem!) kölcsönös megegyezése, összeműködése képes a csudákkal határos erőt kifejteni a népnevelés nehéz, de magasztos missiójában.

A felvilágosultság és a magasztos eszmék iránt lelkesülni tudó magyarnak büszkeségére legyen mondván, a jelen kor átérezte ezen igazságot (a látszat legalább mellettem szól); mert ma már mindenki foglalkozik ez ügygyel, avatott és avatatlan; a gazdagok palotáikban épen úgy, mint a szegények kunyhóikban; nyilvános helyeken, mint magánkörökben; a szaklapokban, mint a napi és társadalmi s egyéb foglalkozó sajtóban a nemzeti népnevelés képezi a tanácskozás tárgyát. Ezen, valóban öröndetes jelenség egy szebb jövőnek zálogául tekinthető, ha helyesen megválasztott eszközökkel, válvetve törekszünk a czél felé.

De vizsgáljuk csak: hogy-e lelkesülttség a népnevelésügy iránt miben leli alapját s mennyiben helyes?

A komolyan gondolkozó és e tárgyban alapos készütséggel rendelkező, az első tekintetre azt fogja válaszolni, hogy nemzeti népnevelésünk iránt ezen mutatkozó érdekltség a szülői szeretetben, a családi életben veszi eredetét, a mennyiben senkinek sem áll jobban és szorosabban érdekében, illetve kötelességében, hogy az ifjuság alapos és jó nevelésben részesüljön, mint az atyának és anyának, kiknek gyermekei a legdrágább kincsök.

És ezen kincs olyan, mint a gyémánt,

Tárcza.

Férfias fájdalom.

(B. Zs. albumába.)

Ki fájdalmát zokogva sirja ki,
Meghódol annak küzdelem nekül.
Zokogva addig sír míg belefárad,
S a tetlenül bevárt elgyöngyüléssel
Bénítja meg a fájdalom hatalmát; —
Az enyhülést lel a kimerülésben.

Ki fájdalmát kacagni tudja, az,
Kicsinyel abban mindent a világon,
Csak hogy kicsinynek lássa veszteségét
S így fájdalmával meg sem mérközik,
Mert enyhülést talál az öncsalásban.

De búsan túrni bút,
Nem térni ki, s nem is hódolni annak,
A fájdalmat nem fegyverezni le,
A zokogásban nem fáradni el,
A kacagásban nem pihenni meg;
Ez férfi lélek. S a tied ilyen.
A jó baráttól ez nem vár vigaszt;
Az ellenségtől nem kér szánatot. —
S mi, szenved bár, ily nyugtot ad neki:
Ön fájdalmának tisztelete az.

— Lapunk részére. —

Ifj. Ábrányi Kornél.

Farsang közben.

Egy-két hét még és a farsang lejár, többen gondolnak már annak végére, mint az elejére. Nagyon jogosult tehát, hogy a bálokról is egy tárczacikkben megemlékezzünk. Nincs szebb egy bál kezdeténél. De nem értem a nagy város elite-bálgait. Már a tánczterem levegője sem élvezetes: vagy rendkívül hideg, vagy nagyon meleg, nincs meg a kettő közötti kellemesen ható átmenet; vagy fázunk vagy izzadunk, de nem érezzük magunkat otthonosan. Még a diszítés sem elégít ki, gazdagon, pazarul, fényesen diszitenek, de nincs meg a fényűzés és izlés közötti harmonia, az első tekintetre megkapó ugyan, de maradandó benyomást nem idéz elő. A társaság is valami különöséget árul el e fényes bálokban, nem érkezik rendes szokása szerint, hanem már utközben veszít jó kedvéből és kedélyességéből; a kocsik lassan érnek czélukhoz, a bejáratnál várni kell, míg az előbb érkezettek teljesen összeigazodnak, a szűk hely összetúrte ruháinkat, a hideg kellemetlenül hatott idegeinkre és több ilyen. Belépve a terembe, bizonyos ünnepélyes hangulat uralkodik, mindenki várni látszik, senki sem mer barátságos, szívélyesen közeledni egymáshoz, csak várja, mi fog még következni s bosszus, hogy várakozása rögtön teljese-désbe nem megy. Eszünkbe jut, hogy az ilyen bál csak névleg az, de sajátképen nem egyéb egy kiállításnál, mely más kiállítá-

soktól csak abban különbözik, hogy nagyobb szerű világítás, zene és tánczjelenetekkel élénkítették. Kiállítás tárgyak: szépség, ifjúi kor, toillettek, ékszer, nemesség, polgári állás, tekintély és több ilyen apróságok. A közönség is ennek hatása alatt csoportokra oszlik: vannak, kik látni, továbbá, a kik láttatni akarnak s olyanok, kiket szükségképpen látnunk kell. Az elsőket rendesen elégedetlenek s nincs rájuk boszantóbb, mintha másnap kedvenc hírlapjuk azt írja, a bál „kedélyes“ volt, mert bizony ők a mit láttak, csak nagy megeröltetés és fáradalom után szerezték meg, hogy pedig mulattak volna, arról szó sincs. A kik láttatni akarnak, ezek már jobban érzik magukat, mert elakarják takarni a szándékot és így gyakran el is feledik, annyira, hogy csakugyan mulatnak; kifogásuk később csak azért van, mert a közönség „nem volt eléggé válogatott“, mert X. asszony és Y-né így meg úgy feltolják magukat. A kiket látni kell, ezek már teljesen meg vannak elégedve, mert azt hiszik, hogy mindenki csodálja őket: a bálanya és leányai, no meg a férjecske is, az érdemjelet hordozók, a magasrangú törzstisztek és nejeik.

Mennyire mások a házi bálók. Örömdeljes készülődés a házban és házon kívül; egyik előre tudja, hogy pompásan fog vacsorálni, a másik örül a finom boroknak, az magán-kívül van, hogy az ő általa componált keringőt fogják játszani, ez meglegedetten

mely csakis köszörültetésével nyer értékben és becsben. Másrészt meg a szülők a legelső és legtermészetesebb nevelők rendeltetésök-nél fogva; mert Tompa M. szerint a nevelés már a bölcsönél kezdődik; az anyatejjel kell a szülöttnek beszívnia a kifejlődés és idomulásnak ama finom s légszerű elemeit, melyek a leendő alak magasságára, szépségére, jelleme és színezetére hathatósan s döntőleg folynak be. Ritkán, vagy a sors izzó tüzeinek legmagasabb hévfokán vesztí el színét, a jellemnek itt nyert zománczát; a esorbát és tévesztés nyomát pedig, mint a disztelenítő anyajegyet az arczon, holtig hordja az ember. Igen, az otthon forrásából erednek a társadalmat kormányzó vezérelvek és szabályok. Azért igen helyesen jegyzi meg Könyves Tóth Kálmán, hogy „az oly erények, melyek nem a házi s magán erényekből veszik eredetüket s megszenteltetésüket, csakis szimpadi erények. Kinek gyermeke iránt szerető szíve nincs, ne állítsa, hogy az emberiséget őszintén szereti.”

Ilyen szülői gondolkodásnak kellene e szerint az általános érdekeltséget népnevelésünk iránt tulajdonitanunk.

Azonban, ki a dolgot közelebbről szemléli s ismeri, sajnosan, még ma is más tapasztalatra jut. Nagyobb részben még nem a szülők eme magasztos hivatásának öntudata, hanem a korszellem divathajhászó amaz ambíciója, másnál kevesebbnek nem tartatni adja többnyire a tónust. Divat ma sokat beszélni a népnevelésről, de annál kevesebbet érdekében tenni.

A tapasztalás igazolja ezt.

Nézzük csak, hány szülő teszi magát érintkezésbe gyermeke tanítójával, hogy vele gyermeke jó nevelése érdekében tanácskozzék, a tanító véleményét az otthoni eljárásra kikérje; vagy a gyermeknek egyéni tulajdonait a tanítóval megismertesse, hogy ez a sok tapogatózástól fölmentve, sikeresen folytathassa a szülői háznál megkezdett nevelést? A gyermekek hibái- és fogyatkozásairól — a legtöbb esetben — pedig éppen nem akarnak tudni a szülők; mert hát mindegyik szüle saját magzatát hiszi és véli legjobbnak. Így történik aztán, ha a tanító jó kertészként a fattyuhajtásokat nyesni, vagyis a rossz szokásokat, ha kell, szigorral is — eltávolítani akarja: a szülők, sok esetben elég meggondolatlanul, a tanítóról kicsinyítőleg avagy megvetőleg nyilatkoznak, nem gondolván meg, hogy a tanítói tekin-

télyt lerontják és a tanuló és tanító közti szeretetet megsemmisítik.

Szeretet és tekintély nélkül nincs nevelés.

D. Berényi.

(Folytatása következik.)

Ujdonságok.

Tanfelügyelői látogatás. Lapunknak írják, miként megyénk kir. tanfelügyelője e hó 26-án egészen váratlanul látogatásával meglepte a Duna-gőzhajó-társaság szabolcsbányai iskoláját. S habár a látogatás idejéről senki sem birt előzőleg tudomással, mégis mindent a legnagyobb rendben talált. Tüzetesen megvizsgálta mind a négy tanteremben elhelyezett hat osztály növendékeit, kiknek száma a 300-at meghaladja. Egyéb tantárgyak kikérdezése mellett, kiváló figyelemmel vizsgálta meg a növendékeknek a magyar nyelv elsajátításában kifejtett buzgóságát, a tantárgy megtanítása mikéntjére igen helyes és szakszerű utbaigazítás és utasítást adott. A tanulók minden tantárgybeli előmenetelével teljesen meg volt elégedve, de különösen hízog szavakban emlékezett meg a magyar nyelv tanítási eredményéről, mert jól lehet egy-egy osztályban alig van 5—9 magyar tanuló, mégis a felső osztályokban alig van oly növendék, ki magyarul bármely tantárgyból elég folyékonyan és helyesen felelni képes ne volna. A tanfelügyelő további szorgalom- és kitartásra buzdítva távozott.

Tánczestély. A főgymnasium felsőbb osztályainak ifjúsága folyó évi február 7-én a hattyu-teremben, mint már jeleztük, tánczestélyt rendez, melynek hivatalos czime „Zártkörű hangverseny.” Ennek műsorozata következő: 1. „Kérdeztem a rózsát . . .” Thern Károlytól. Előadja a főgym. ifjúság dalköre. 2. Báli jelenetek, Thern Károlytól. Zongorán előadják Girardiné-Wachauer Teréz úrhölgy és dr. Mntschbacher Viktor úr. 3. A rodostói temető, Arany Jánostól. Szavalja Tukaes Adám 8. oszt. tanuló. 4. Az apród dala, Meyerbeer „Hugenották” czimű dalművéből. Eneklí Vizkelety Fennena úrhölgy. 5. Erdélyben, Petőfi Sár dortól. Szavalja Kriszt Jenő 8. oszt. tanuló. 6. Vadászkar, Weber „Euranthe” czimű dalművéből. Előadja a főgym. ifjúság dalköre. A bálhangulathoz kissé nagyon is komoly tárgyúak a szavaiatok, különösen „a rodostói temető” éppen nem való ily helyre. De ez egy cseppet se zavarja ifjúságunkat a jókedv

és tánczban, rajta, vigadjunk a mig lehet és — szabad.

Iskolai hírek. Mint illetékes helyről értesülünk, megyénk kir. tanfelügyelője felhívást intézett minden oly iskolafentartó felekezeti helyi iskolahatóságokhoz, vagy iskolaszékekhez, hol a tankötelesek száma a tényleg működő tanítókkal szemben a törvényben meghatározott számot meghaladja, hogy iskoláikat oly módon szervezzék, hogy a szükséges tanterem megépítése és tanítási állomások szervezése iránt haladék nélkül egy intézkedjenek, hogy legkésőbb a jövő tanév kezdetével az ujon épített tanteremben az oktatás megkezdethessék. Ilyen község a megyében jelenleg 31 van. Ezen helyes intézkedésnek már eddig is van eredménye, habár az értesítési határidő még nem járt le, amennyiben Pécsvárad, Nagy-Nyárad és Mágocs községek nyilatkozatot tettek arra nézve, hogy a törvényes kívánalmaknak a jövő tanév kezdetéig eleget teendnek.

Herczegszőlősről írják nekünk: Ujabb időben itt is megalakult a Vörös-kereszt-egylet fiókjá, melynek eddig 46 tagja van, kik az évi járulékot mind be is fizették; az egylet elnöknője Weisz Laura úrhölgy, a körorvos neje, választmányi tagok Paskusz Dávidné, Korneth Andrásné, Józanné úrhölgyek. E hó 24-én az egylet javára fényes tánczestély rendeztetett melyen a környék intelligenciája is teljes számmal megjelent. A multság felette kedélyes volt és reggelig tartott; a tiszta jövedelem 50 frtra rug. A Veres-kereszt fiókjának ily terjedése igen örvendetes jelenség, a herczegszőlősiek buzgósága valóban elismerésre méltó.

Betörés. Tegnap ismeretlen tettesek feltörték Skoff Ferencz reáltanár prësházát, elvittek 24 tányért, 12 pár fekete evőszéköt, egy alpaka thea-szűrüt. A képeket és tükröt is elakarták vinni, mert a falról leszedték, de valószínűleg megriasztattak, hogy ott hagyták.

Jogos kérelem. Több alsó malom-utczai lakó kérelmet intéz általunk a városi tanácshoz, hogy utczájuk, mely alig van a gesometertől 200 méternyi távolságban, légszuszvilágítással láttassék el, hiszen ha a szigeti külvárosi országutat a Lakits lak-tanyáig légszuszszel világítják, teljesen jogosult, hogy a város belsejében fekvő utca is kellőleg világítassék meg.

Nagyközségge leendő átalakításáért és a

gondol a rendezendő wisthparthiera; a lányok együtt készítik a báli ruhát, senkinek sincs titka a toilette-rendezésben, az urak mindent elrendeznek, még a cottilion figurák is meg-lepően szépek lesznek.

És ha az est beköszönt, a kertész és kiségitő inasok megteszik az utolsó szükséges rendezést, a kellően melegített szobában tavaszi lég és tavaszi illat terjed el, a lobogó, nyugtalan gázlángot folyton növekedő hősege helyett a karsu, elegans fehér gyertyák egyenletes, a szemnek jól eső világos-ságot árasztanak szét, ez sokszorosodik a körülaggatott nagytükrökben, megaranyozza a sima falakat és fényük visszaverődik a sima padozatról; a mellék szobákban kényelmes nyughelyek, egyik-másik szobában még a kedves éji lámpákat is meghagyták, hogy a tartózkodás még érdekesebb legyen s a visszavonuló elmerenghessen a multak felett.

És a terem oly egyszerű, de csinos; kicsiny ugyan, de harmincz pár örömeinek, boldogságának éppen elég, a pár virágcserep a szegletekben és az ablakok körül, még szaporítják az itt ma összpontosítandó reményeket. És ha minden el van készítve és a 8 óra üt, a háziasszony büszkén néz szét a termen és a szobákon: háza kész, hogy az egész város elfogadja, de hiszen a város színe java ott is lesz, híva vagy hivatlanul, az mindegy. Szívesen láttatik mindenki, ki becsületet tud. A belépés — minő kedves!

Ölelgetik, csókolják egymást a legidegenebb is con amore kezét szorít. Az elegans gavallér, dándy, kiknek még karperece sem hiányzik a szerenese csunya állatkájával, itt nem igen talál hálás tért a fitogtatás és henczegéshez, a királyi tanácsos ur leteszi czimét és rangját, az ezredes barátságosan közelít a tüzes vérü hadnagyocskához — itt ma mindenki egyenlő és egyenlően nyájas, szíves, barátságos. Fel-fel csillan néha a gúny vagy gáncs, de ez is oly szelid, annyira ártatlan, hogy senki rossz néven nem veszi, sőt még a kikoszorazást sem merik apprehendálni.

És a kedves, fiatal leányok koszoruja, a teremtés remeke. Mint szelid özek jönnek be, és gyermekes, vidám kíváncsisággal néznek tiszta és okos szemekkel; nem lehet elhinni, hogy ez üde, sima arczokat egykoron redők és ránczok fogják elrutítani, a mosolygó ajak daczosan, haragosan elfintorodik, az ártatlan, gyengéd tekintetek boszszus villámokat szórának szét. Az ifu szivekbe ihlett béke szállt, maguk sem tudják honnan. Mindenik szép vagy legalább is oly szép, a milyen csak lehet és ok ugyan-csak igyekeztek, hogy tetszéssel találkozzanak, mert tetszeni, ez hivatásuknak egyik része. Kinek? Soká maga sem tudja. Senkinek! mondja ő, és azért mindenkinek, hiszen az is itt van, itt lehet vagy megjöhet, a valaki.

Tánczolnak, keringenek, köszöngetnek,

integtetnek itt szavakkal, ott tekintettel, néha pajkos nevetéssel, majd alig észrevehető kézmozdulattal a párok összefüződnek, csoportok alakulnak; a szemek ragyognak, az üterek hangosabban dobognak; a fiatalok érzik, az öregek bevallják, hogy az estély nagyszerű, pompás és feledhetlen volt. Feledhetlen? . . . óh ez nem, az élet nehéz küzdelmei letörlik e drága emlékeket.

Az ilyen bálakat szeretem én, de most veszem észre, hogy meghívást nem kaptam és meghívó nélkül sem jelenhetek meg, mert ma már csak bérelt helyiségekben, kiszámított formaságok között, belépdíj mellett és ujságirói felügyelet alatt lehet bálozni. A házibálok — ritkaságok! Ch.

Ascanio,

Dumas Sándor regénye.

Francia eredetiből fordította:

dr. Daempff Sándor.

II.

Egy ötvös a tizenhatodik században.

(Folytatás.)

Igy bocsátott meg Benvenuto VII. Kelemennek s ezt bizonyára nem teszi, ha nem szereti őt annyira; mint honfitárs, nagyon csüggött rajta.

Nem kis mértékben volt tehát lesujtva, midőn alig néhány óra e kalandja után, melyet imént beszéltünk el, a pápa csaknem szörnyet halt. A vasférü könyekre fakadt

Vasárnap.

lancsuki jegyzőségi különválásért folya-
modott Kölked község. Az engedély, mint-
hogy a folyamodó község a feltételeknek
mindenben megfelel, bizonyára meg fog
adatni.

Az ujonczozás határideje a megyében
következőleg állapított meg: a pécsi já-
rásban márczius hó 1-től ugyanazon hó
4-ikéig; a mohácsi járásban márczius 6-tól
11-ikéig; a baranyavári járásban márczius
13-tól 18-ikéig; a pécsváradi járásban már-
czius 20-tól 24-ikéig; a siklósi járásban már-
czius 27-től ápril hó 1-ig; a szt.-lőrinczi já-
rásban ápril hó 11-től 15-ig; a hegyhátiban
ápril 17-től 23-ikéig. Ezzel kapcsolatban
megemlítjük, hogy a lóosztályozás a pécs-
váradi járásban február 27-től márczius 11-ig;
a siklósi márczius 13-tól 24-ig, a szt.-
lőrincziben márczius 27-től ápril 4-ig; a
baranyavári ápril 11-től 26-ikéig; a hegy-
hátiban ápril 29-től május 13-ikéig; a pécsi-
ben május 15-től 17-ig; a mohácsi május
19-től 27-ikéig tartatik meg.

Himlőjárvány. Új-Bolmányban a fellépett
himlő miatt az iskolát be kellett zárni.

Közvacsorát rendez a nőegylet a „Hat-
tyu” termében február 20-án, vagyis a farsang
utolsó hétfőjén. Semmi kétség, hogy a közvacso-
ra ezuttal is nagy látogatottságnak fog örven-
deni, annyira népszerűekké lettek a multból.

Máshol történt, de ide is vág. Azoknak,
kik oly nagyon szeretik a külföldi kolbász-
fábrikatúkat, nem lesz érdektelen a kö-
vetkező kis napi hír, melyet a berlini la-
pokban olvasunk: „Schmoht kolbászgyáros
(Wurstfabrikant) a berlini I. Landesgericht
III. büntető senatusa által 4 havi börtönre
lett elítélve, mivel hurkáiba rothadt lóhúst
és megromlott penészes szalonnát tömetett
csalárd szándékból.”

Színház. „Norma” előadása (Dalnokyné
jutalomjátékául) néhány napig késni fog,
mert az igazgató azon van, hogy az opera
lehetőleg jól rendezett és teljesen betanult
legyen. — Érdekes újdonság színezetével fog
bírní a „Kornevilli harangok” új szereposz-
tással leendő színrehozatala. Grenisöt Fe-
kete ur, Germént pedig Dalnokyné
asszony éneklék. — Repertoiron van „Borgia
Lukreczia” opera is Balázs-Bognár
Vilma asszony felléptével; a „Szép asz-
szony kocsisa”, Csepreghi népsziműve, „A

hol unatkoznak” és „A hol mulatnak” jeles
francia vígjátékok. — Az „Igmándi kis
pap”, Berezik Árpád tetszést aratott nép-
sziművét is megszerezte Bogyó igazgató ur.
— Figyelmeztetjük olvasóinkat a holnapi
drámai előadásra is.

Apró hírek. Három helyreigazi-
tást is kaptunk minapi egyik eljegyzési hi-
rűnkre: nem Haksch János, hanem H. An-
tal, nem nyug. százados, hanem nyugalm.
számtanácos és nem F. Károly tanító,
hanem tanár. E zavar után annál zavar-
talanabb boldogságot kívánunk, hiszen a
dolog végre is mindig egy marad. — Tűz.
Vörösmarth községben legujabban két ház
leégett, gyújtás gyanúja forog fenn. — Új
utczavonal. Krautzak Ferencz kovács
iparos vásártér 2-ik számú telkén új utczavonal
kitüzéseért folyamodott. Az építészeti
bizottság tegnap délután tárgyalta az ügyet,
az eredményt legközelebb számunkban kö-
zölni fogjuk. — Elmebeteg. Egy az 52-ik
tartálkezednél szolgált főhadnagy megtébo-
lyodott. Tegnap vitetett fel Budapestre a ka-
tonai kórodába. — A mohácsi casinói bál
fényesen sikerült; szerfölött látogatott és
kedélyes volt. — Gyermekkitétel. Dár-
dán Áppelshaffer A. szakácsné titokban meg-
szülvén, gyermekét a felrakott ölfá közé
rejtette, de csakhamar rájöttek és most vizs-
gálat alatt áll.

Belföldi hírek. A karlocazi királyi
biztos elhagyta Karlocazt; a püspöki zsi-
nat csak tavaszra ül össze. Angyelits patri-
archa nem talál oly ellenszenvre, mint azt
a congressusi szavazás és néhány szerb lap
gyanították. — A pesti börzén még
mindig zavart a helyzet, főleg azért, mert
félnek az ulimotól, melyen Bécsből már jó
előre nagyobb bukásokat jeleznek, amennyi-
ben az árfolyamok óriás és rohamos hanyat-
lásából származott nagymérvű differenciá-
kat akkor kell kiegyenlíteni. Mind addig,
mig Párisban a helyzet nem tisztul, alig
van kilátás a javuláshoz, minden speculáció
veszedelmessé válhatik. — A delegáció
tegnap, 28-án ült össze Bécsben, ő felsége
által előzetesen nem fog fogadtatni, a ma-
gyar rész elnöke Haynald bibornok lett. —
A krivoscei felkelésről semmiféle újabb
hír nem érkezett, nagyobb ütközetek nem
történtek. Az eddig (jan. 16—26-ikéig)
elesettek száma tesz 11-et, nehéz
sebesült volt 12, eltűnt 4, könnyen

megsebesített 14. A halottak kö-
zött egy tiszt volt, Lalic hadnagy a 11-ik
számu ezredből. Részt vettek a csatározás-
ban a 11-ik számu ezred 4-ik és 3-ik szá-
zada, a 57-ik számu ezred 1-ső és 4-ik szá-
zada, az 1-ső és 9-ik számu ezred 2-ik szá-
zada. Ezen adatok hivatalos táviraton
alapulnak. — Az országgyűlésen a költségvetés
73 szótöbbséggel elfogadtatván, most a rész-
letes vita folyik; a tárgyalások a delegáció
működése alatt szünetelni fognak.

Külföldi hírek. A bécsi birodalmi
gyűlésben legközelebb tárgyalás alá kerül
a petroleum adóról szóló törvényjavaslat; a
bizottság előzetes tárgyalásánál szóba került
a légszusz-világítás megadóztatása is. — A
német birodalmi gyűlés bezáratott.
— Gambetta, ki szembajban szenved,
soká azon fáradozott, hogy miniszteriumát
fentartsa, mely annak következtében, hogy
a senatus megváltoztatását célzó javaslata
nagy részében elejtetett, nagyon ingadozó lá-
bon állt, e hó 26-án mégis beadta lemondását.
Ugy írják a lapok, hogy valószínűleg Frey-
cinet vagy Say Leon fognak az új cabinet
alakításával megbízatni. A nagy államférfi
sokkal hamarabb lejárt magát mint mi-
niszterelnök, hogysem sejtethető lett volna is.
— A Guiteau-per véget ért; az esküdtek
Garfield elnök meggyilkolásában bűnösnek
mondották ki.

V e g y e s e k .

— Számok bizonyítanak és a
mit igazolnak, legtöbbször nem örvendetes.
Több angol városban megszámlálták a tem-
plomjárókat és kiderült, hogy a lakosság
alig egyharmada jár vasárnaponként tem-
plomba. Ez az angol viszonyok között szo-
moru eredmény; de hogy a jámborság meny-
nyire apad, egy másik számadás jobban
illusztrálja: megszámlították a vasárnap estei
koremsa-vendégeket és ime 215,000 lakos-
ságból 104,000 ember fordult meg 7 és 11
óra közt a koresmák és vendéglőkben, ezek
közül 13,415 gyermek. Hát nálunk sem áll
jobban az összeadás.

— Orosz színházi jelenet. A
szt.-pétervári téli-livadi színházba belép
egy becsipett paraszt és egyenesen a coulissák
felé tart. Hová? rivall rá az ör. Hát
a padlásra! és félrelöki az ört. Ez hívja a

e hirre, s egy ál ló hétig úgy sirt, mint egy
gyermek.

Különben e haláleset kétszeresen volt
gyászos Benvenuto Cellinire, mert ugyan-
ezen nap, melyen a pápát temették, talál-
kozott Pompeoval, kit nem látott azon pil-
lanat óta, midőn felszólította őt, hogy ne
szerencséltesse gyakran jelenlétével.

Meg kell vallanunk, Benvenuto Cellini
fenyegetése óta a szerencsétlen Pompeo ha-
zulról csak tizenkét jól fegyverezett ember
kíséretében mert távozni, kiknek ugyanazon
zsoldot adta, melyet svajezi testőreinek a
pápa, úgy hogy minden sétája a városban
két-három tallérjába került; s még tizen-
két sbirje között is remegett Benvenutoval
találkozni, jól tudván azt, hogy ha Benve-
nuto Cellinivel való találkozásából csete-
paté támad s Benvenutonak baja történék,
nem a legjobb dolga esnék a pápával, ki
szíve egész hevével csüggött ötvösém; de
VII. Kelemen, mint mondom, meghalt, s e
halálozás némi bátorságot öntött Pompeoba.

Benvenuto elment a szent Péter egy-
házba az elhunyt pápa lábát csókolni s mi-
dőn a dei Banchi utcán át Ascanio s Pa-
golo kíséretében hazafelé ment, szembe jött
Pompeoval s ennek tizenkét emberével. El-
lene láttára Pompeo halálra ijedt; körül-
nézván azonban s látván, hogy jól be van
kerítve, mig Benvenuto oldalánál csak két
ifjonz foglal helyet, neki bátorodott s meg-
állapodva Benvenuto fejével gunyorosan
üdvözölte, mig jobbjá töre markolatával ját-
szadozott.

E csapat láttára, mely mesterét fenye-
geté, Ascanio kardjához kapott, mig Pagolo
fejében egészen más látszott forogni; de
Benvenuto nem akarta kedvenz tanítvá-
nyát ily egyenetlen harc veszélyének ki-
tenni. Megfogta tehát Ascanio karját s visz-
szatolta a félig kihuzott kardot hüvelyébe;
ezután pedig tovább folytatta utját, mintha
az, a mit imént látott, legkevésbé sem sér-
tette volna. Ascanio nem ismert mesterére,
de minthogy ez visszavoult, ő is visszavo-
ult vele.

Pompeo diadalmas arcczal mélyen bó-
kolt Benvenuto s tovább folytatá utját,
mindig környezve sbirjeitől, kik henczegé-
sét utánózták.

Benvenuto bensőjében forrt a düh, de
külsőleg arca mosolygott. Ezt csak az ér-
tette meg, ki a híres ötvös izgékony jelle-
mével ismerős volt.

De alig haladt száz lépésnyire, mi-
dőn egyik kartársá boltja előtt találta
magát; bement tehát ehhez azon ürügy
alatt, hogy meg akar nézni egy ódon di-
szitményt, melyet nem rég találtak Corneto
etrusk sirboltjában; két tanítványának pe-
dig meghagyta, hogy csak folytassák utjo-
kat, ő majd találkozni fog velök néhány
percz múlva.

Mint kiki elgondolhatja, ez csak ürügy
volt arra, hogy eltávolítsa Ascaniot; alig
vélte ugyanis, hogy a fiatal ember, a ki
miatt, mert félt, hogy bátorsága szélsősé-
gekre ragadja, inkább aggódott, mint saját
biztonsága miatt, társával együtt már be-

fordult az utca szegletén, visszatette ő is
a diszedényt az állványra, honnan levette s
kirohant a házból.

Három ugrással ott volt abban az ut-
czában, melyben Pompeoval találkozott;
Pompeo azonban már nem volt itt; szeren-
csés, vagy is inkább szerencsétlen véletlen-
nek volt nevezhető, hogy ez embert tizen-
két sbir környezte; mert alig kérdezett meg
Benvenuto valakit, hogy merre ment, ez
rögtön megmondta neki az irányt, mire fél-
ről eresztett vérebként rohant Benvenuto a
nyom után.

Pompeo épen egy gyógyszerész ajtaja
előtt állott a Chiavica sarkán s Benvenuto
Cellini iránti hóstettét beszélte el ez érde-
mes gyógyszerésznek, midőn az ötvös egy-
szerre villámló szemekkel s veritékező arcz-
czal megjelent az utca szögletén.

Benvenuto örömkialtásba tört ki, midőn
Pompeot észrevette; Pompeonak pedig mon-
dókája, ép közepén torkán akadt.

Nyilvánvaló volt, hogy rettenetes do-
log fog történni.

Esztelenség egy embernek tizenháromat
megtámadni, de Benvenuto, mint már mon-
dottuk, egyike volt azon oroszán-lelkeknek,
melyek nem szoktak ellenségeik száma után
kérdőzködni. Ezen, őt fenyegető tizenhá-
rom kard ellen kis hegyes tört vont elő,
melyet mindig övében hordott s rárohant a
csapat zömére, megkapott két-három kardot,
földöntött egy-két embert, úgy hogy egy-
szerre csak Pompeo előtt állt, kit gallérja-

rendező. Mit keressz itt? A komédiát akarom látni. Itt nem láthatod, menj a nézőtérre. Azért se. Megrohanják. A paraszt elugrik: hagyjanak békét, mert tüzet kiáltok. Tüzet! Csitt, te szerencsétlen. — Jön az őrző. A paraszt nem tágit és ismét tüzet akar kiáltani. Erre behívják a főintendánst, a paraszt elébe kiált: soha se fáradjon, maga is megijed, mint a többi, majd tüzet kiáltok. Erre békét hagynak neki és ő végig nézi az előadást a coullissák megett, melyért megirigyelte volna nem egy hercegecske. De másnap? — brr, szibériai gondolat.

— Egy nő pályafutása. Austin asszony (Washingtonban) 58 évet élt; 33 évi házassága alatt 44 gyermeknek adott életet: 13 iker és 6 hármassnak, életben csak 11 maradt. Neki és két nővérének összesen 111 gyermekük született. Austin asszony, ki egy nyomdásznak volt leánya, mint asszony, elvégezte a sebészeti és orvosi tanfolyamot; 1853-ban graduáltak és erre gyakorló orvosossá lett. A háboru alkalmával katonai orvosi szolgálatokat tett, bátorsága, elszánt-sága és önfeláldozása ritkította párját; Virginiában keményen megismerkedett. Érdemjellel és tisztí fizetési nyugdíj jogosultsággal tért vissza családjához, hogy folytassa boldog családi életét. Közélebb halt meg.

— Ez se rossz. Uram, mért nem fogadja el ön X. urat. — Mert nem akarom. De hiszen úgy sincs semmi dolga. — Épen azért; örülök, hogy dolgom nincs.

— Sarah Bernhardt tegnapelőtt lépett fel az ideai vendégszereplésben utoljára a „La Princesse Georges“ színműben. Vendégszereplései most is folyton nagy közönség előtt folytak le, sem a farsang, sem a Ringszínház catastrophája nem hűtötték le a közönség érdekltségét, habár az agiotage nem is volt oly óriási mint előbb. A „La Dame aux Camelias“ előadásakor a foyerben valóságos csata folyt le a betóduló közönségnél, úgy hogy erős őrzőre kellett a rendet helyreállítani. A kitűnő művészre iránt a bécsi kritikuskok sokkal elnézőbbek lettek mint első vendégszereplésénél, sőt egyik-másik hirlap egész lelkesedéssel ír főleg az újabb szerepekről; valószínűleg Volter asszony prágai vendégszereplése okozza e hangulatot, mint bécsi tudósítónk levelében megjegyzi. Gallmayer parodijája is nyomban megkezdődött újabb piquans jele-
netekkel bővítve.

nál megfogott; de ugyanekkor azon vette magát észre, hogy a csapat körül vette.

Ezután nem lehetett többé egyebet látni, bonyolított tömegnél, melyből kiáltások törtek kifelé s mely fölött kardok suhogtak. Pillanatig ez alakatlan, zavart embertömeg a földön hevert, azután egy ember emelkedett ki belőle victoriát kiáltva, s úgy a mint a tömeg közé hatolt, hatalmas erőszakkal kivágta magát belőle, vértől borítva ugyan, de diadalmasan magasra emelve vértől csepegő törét. Ezen ember Benvenuto Cellini volt.

Egy más valaki a kövezeten feküdt s haláltusában vergődött. Két tördőfést kapott; egyet füle mögé, egy másikat nyakára alá forgó-csontjába, azon a helyen, hol a mellső váll érintkezik.

Néhány perc alatt meghalt; ezen valaki Pompeo volt.

Más ember, mint Benvenuto, ily eset után futott volna a merre látott; de Benvenuto törét balkezébe vette, jobbajával kardját húzta ki s bátran várt a tizenkét sbirre.

De a sbireknek semmi dolguk nem volt Benvenutoval. Az, ki őket fizette, meghalt, s következésképp nem fizethette őket többé. Futottak tehát, mint a gazdátlan nyáj, ott-hagyva Pompeo holttestét.

E pillanatban megjelent Ascanio s mesterének karjába borult; őt nem vezette félre az etrusk diszedény, ő visszafordult; de bár mennyire sietett is, néhány perccel mégis elkésett.

(Folytatás következik.)

— Egy érdekes napló. A színházi referálás (bírálat) nem a legkellemesebb foglalkozás. De mily kényes oldalai vannak leginkább igazolja Dettmer híres német színész esete, ki halálosan beteg volt, midőn játszania kellett és az ezt nem is sejtő kritikus a legszigorubb bonczkés alá vette fellépéseit. Dettmer, ki mindenáron leküzdötte iszonyu fájdalmait, hogy csak kötelességeinek megfeleljen, következőket ír naplójában: „Szept. 15./1880. Egész napon át kegyetlen szorongatásaim és szívdobogásom volt.“ Mégis este fényes sikerrel játszotta Egmontot. Szept. 16-án Dresdába megy, hogy gróf Valdemárt játssza: „lehangolt, levert beteg valék.“ Fellépését taps- és koszorúkkal jutalmazták. Szept. 21-én: „egész nap mellgörcseim vannak és öltözömben oly rosszul voltam, hogy a legerősebb szerekekkel kelle élnem.“ A siker mégis hatalmas volt. Október 9-én: „Nehéz beteg voltam ma, szívem rettenetesen dobogott és szorongatásaim véget nem értek.“ Eredmény: lelkesült kihívások. Okt. 17-én: „Asztal után iszonyu göres lepett meg; mellemben örült fájdalom. Az előadás előtt fejszédülés, majd sirási görcs és állkapocs merevség, a rendező és orvos megtiltják a fellépést, én nem engedek és játszom.“ Játszott bámulatos sikerrel, de alig eresztik le a függőnyt, összeesik. Másnap és harmadnap újra játszik és két napra rá — halott.

Chopin életéből.

1879. évi október 17-én volt Chopin Frigyes halálának 30-ik évfordulója. A leggeniálisabb költők és rajongók egyike volt ő, kinek alkotásai már magukban egy kis világot képviselnek. Az ő muzsáját jellemző csodálatos vonzerő nemcsak barátokat és őszinte tisztelőket ragadott ellenállhatlanul körébe, hanem kifejezésének aristokratikus előkelősége s ragyogó színezése a művészet hazájában valóban magas helyet biztosított neki. — Munkái mindeddig oly nehezen hozzáférhetők, drágák voltak, hogy azokat nem mindenki szerezhette meg magának; de e tekintetben 1879. évi október hó 17-ikével nevezetes változás állott be, amennyiben e nappal megszűnt az eddigi kiadók kizárólagos tulajdonjoga, népszerű kiadások keletkeztek, melyek — olcsóságuk mellett — lehetővé tették, megszerezhetőségüket minden kevesebb anyagi áldozatkésztségre szorított zenekedvelőnek is. Külső életviszonyaira vonatkozólag igen kevés jutott nyilvánosságra, s amit eddig ismerünk is, többnyire téves adatok nyomán terjedvén el, életpályájának alkonyát megvilágítólag, nem lesz érdektelen egyetmást zenekedvelő közönségünkkel közölnünk.

Chopin Frigyes már pályájában gyenge testalkatot és természetet örökölt, emellett, mint szenvedélyes zongorázó, igen ingerlékeny idegrendszere volt; nem csoda tehát, ha az élvezetdus és éjitérsaságokban gazdagon nyüsgő párisi élet, melynek 1832. óta neki adta magát — annyira, és oly kedvezőtlen hatást gyakorolt testi constructiójára, hogy már 1837. őszén aggasztó mellbaj nyomai vettek rajta erőt.

Kezdetben azt hitték ismerői, hogy a legközelebbi nyár langyos levegője elfogja oszlatni a támadt aggodalmakat, az általános várakozásnak azonban szomorú eredménye lön. Ereje napról-napra annyira fogyott, hogy aggódó barátai és orvosai egyidőre déli Franciaországba való áttelepedését ajánlották neki, attól remélvén alapos gyógyulását.

Sajnos azonban, Chopin nem tudta magát a javasolt légváltotatás-, illetőleg utazásra elhatározni. Mint igen gyakran, ezáltal is a legérezhetőbb pénzzavarban volt, büszkesége pedig — azt másokkal észrevétetni nem engedé, habár számtalan barátja s tisztelőinek nagy serege legnagyobb készséggel szabadította volna ki zavarából, s ajánlotta volna fel neki a kérdéses pénzsegélyt; de nem is tudta magában azon elha-

tározást megérlelni, hogy barátai, zongorája és lelkének szerelme — Sand George-tól bizonytalan időre megváljon. Daczára, hogy neki — állapotához képest — a tél elvise-
lése csaknem lehetetlen lett volna, inkább kívánta volna azt Párisban eltölteni.

Ekkor határozta el magát Sand George — mint mondják Móríc fia iránti tekintetből — arra, hogy Mallorca szigetére ránduljon, rábeszélvén Chopint, hogy velük utaz-zék. Itt már nem állhatott ellent már csak azért sem, mert Prelidiumjainak elérte-
sítéséből pénzt is kapott: kétezer frankért eladván azokat 1838. augusztusában Pleyel Camilnak; így indult meg az imádott asz-szony s ennek két gyermeke Móríc és Solange kíséretében — a barátai által épen nem ajánlott, sőt kárhóztatott utra.

Tengeri utjuk alatt meglehetősen jól érezte magát Chopin, alig szállottak azonban Mallorca partjaira, oly veszélyesen megbetegedett, hogy napról-napra halványabb, aszaltabb lön ugyannyira, hogy az ugyszól-ván csontvázra töpörödött szegény művész-ről orvosai is lemondtak. Mindenre el volt készülve szerény lakásuk-, vagy jobban mondva viskójukban annál inkább, mert a tél is rendkívül szigorúnak ígérkezett s az összedüléssel fenyegette, a segélyül hívott orvos pedig betegségét fel nem ismervén, a kör természetével épen ellenkezőleg gyógy-
kezelte.

Sand George ezen utazást memoirjaiban („Histoire de ma vie“ Paris 1855) igen érdekesen írja le. Csak egyben téved, s ezt Chopin biographyai könyvei s irataiban mind utána írták. Azt állítja ugyanis, hogy Chopin ez idő alatt Mallorcán írta „Prelidium“-jait. Játszhatta neki azokat ott, de a zeneköltészet ezen mesteralkotásait, a tündéregzet, öröm és fájdalom varázsával harmonicus ömlengésben olvadozó csodálatos éji- s álomképek ezen megtestesített remekait már Párisból történt elutazta előtt kellett megírnia, mint azt kedvenc tanítványa s később barátja Gutman Adolf — ki azokat kiadás céljából a kéziratból letisztázta — önvallomásaiban ismételtelen megerősíti.

Betegségének egész tartalma alatt egy pillanatra sem hagyta el Sand George a kedves beteget. Ő volt az, a ki ösztönszerűleg legelőbb érezte, hogy az orvos által hetenkint többször alkalmazott vérvételnek a beteg életébe kell kerülnie. A leggyöngédebb figyelemmel vette körül, nem ismert fárad-ságot avagy kimerültséget mindaddig, míg a fájdalmak enyhültével a beteg kedélyét fogva tartott nyomott hangulat lassanként eloszol-ván, szerencsésebb s később kedélyesebbnek nem adott helyt.

Ez időtől fogva Sand George volt Chopin élete fölött azon varázshatalom, mely azt a halál körmeiből kiküzdötte és soha nem ismert boldogság tanyájára kalauzolta. És amint Mallorcát 1839. márcziusban el-hagyta, örömmel követte a lábadozó művész őt egykori idylli falusi lakába, hol együtt az egész nyarat eltöltvén, — magát szeren-césnek s a körülményekhez képest jól is érezte.

1839-ik őszén Sand George Chopinnal ismét visszaköltözött Párisba, ki már ekkor, habár nem gyógyult is egészen fel, mégis legalább látszólag megerősödött. A nyáron át elválhatlanokká lettek, s habár frigyök nem a törvény szava, avagy az egyház áldásában született is meg, vigasztalta őket azon tudat, hogy féltékenyen őrzött kölcsönös hűségök s szerelmök szentesítője boldog-ságuknak.

Orléans vidékén egy csinos közös lakást béreltek. Bérelt ezenkívül Chopin egyik szomszéd-utczában pro forma magának is egy különálló butorozott szobát, mely a kül-világgal szemben mint kizárólagos lakását képezte. Itt fogadta meghatározott órákban naponkint távoli ismerői látogatását. — De egy hó alatt ezt is meguntta, lemondott ar-ról, s ezentul a látogatásokat közös laká-sukon, Sand George salonjában fogadta, sőt óráit is ott adta,

Gyárfelosztás következtében gyári árákon.

Van szerencsém a tisztelt közönségnek tiszteletteljesen tudomásul adni, hogy alább elsorolt árrukat egy renommirozott gyárnoktól, ki üzletét végkép beszünteti, eladás végett átvettem s azokat határozott gyári árákon — melyek mellett a t. vevők 25%-ot megtakarítanak — elárúsítani fogom.

A készlet következőkből áll:

- 300 drb. valódi rumburgi gyoles.
- 200 „ $\frac{8}{4}$, $\frac{9}{4}$ és $\frac{10}{4}$ széles gyoles-lepedő.
- 500 „ $\frac{5}{4}$ széles tiszta creasz-gyoles.
- 1000 „ $\frac{4}{4}$ széles tiszta creasz-gyoles.
- 100 „ tiszta czérna ágybeli-grádl.
- 60 „ $\frac{5}{4}$, $\frac{6}{4}$ és $\frac{8}{4}$ görfüggöny-grádl.
- 30 „ $\frac{8}{4}$ fehér és szürke damast-asztalnemü.
- 2000 tzt. vászont damast-asztalkendő.
- 800 „ vászon damast-asztalterítő, $\frac{8}{4}$ -től egész $\frac{16}{4}$ nagyságban.
- 1500 „ vászon damast törölközők, minden nemből.
- 700 drb. 23 méter damast-törölközők.
- 450 tzt. fehér vászon-kendők.

Fenti cikkek kiválólag alkalmasak kelenyékre, mert ritkán kínálkozik alkalom ily kitünő minőségű kelenyék, ily olcsó árákon összeállítására. — Az illető gyár majdnem egyedül állt azon jóhírben, hogy árui valódi tiszta gyoleszövetek, amiért én a felelőséget örömet elvállalom.

Egyidejűleg bátor vagyok a t. cz. közönség becses figyelmét nagy választéku selyem-, posztó- és divat-árucik-keimre felhívni, melyeket szintén rendkívül olcsó árákon adom.

Mély tisztelettel

PAUNZ ADOLF

Pécsett, Széchenyitér Zsolnay-féle bazár épületében.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek utánvét mellett. Az eshetőleg tetszést nem nyert áruk mindenkor teljes készséggel becséréltetnek.

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az Irgalmasok utcájában 1. szám alatt (Karlbauer-féle házban)

fegyver- és gépészeti üzletet

nyitottam, hol mindenféle

vadász- és czélfegyverek

készíttetnek.

Elvállalok mindennemű elültöltő fegyvereknek bármely mód szerinti hátultöltők ké való átalakítását, javítását és belövését, valamint gyári fegyvereknek és forgó pisztolyoknak kijavítását, és pedig új fegyverek és nagyobb javításoknál **4 évi, kisebbeknél 2 évi jótállás mellett.**

Elvállalok továbbá mindenféle módu és szerkezetű

varrógépeknek

és minden e szakmába vágó gépi tárgyakra gyökeres kijavítását

egy évi jótállás mellett.

Ugyszintén ajánlom a legjobb szerkezetű új varrógépeket **5 évi jótállás mellett.**

Az osztrák-magyar birodalom legkitünőbb gyárában 20 évi működésem alatt szerzett tapasztalataim is biztosítékot nyújtanak a t. cz. közönségnek arra nézve, hogy a tisztelettel alulírottat szerencsétlenné megbízásaiban nem fog csalódnai.

Jirousek József,

fegyverművész és gépész.

Eördögh Lajos

kocsi-gyártó.

Pécsett, Országút-utca 89. szám.

Ajánlja kész

ruganyos kocsijait

két évi jótállás mellett, továbbá elvállal minden az

e szakba vágó munkát

és egyes darabok megszerzését a leggyorsabban és legolcsóbb ár mellett.

Legjobb minőségű

száraz tűzifa

leszállított árák mellett.

1 köbméter gyertyán- vagy bükkfa	3 frt 25 kr.
1 „ kőris- vagy szilfa	2 „ 75 „
1 „ eger-, hasáb- vagy vegyes botfa	2 „ 50 „
3 $\frac{1}{10}$ köbméter egy régi öllel egyenlő lévén, ezen árák alapján egy régi öl:	
gyertyán- vagy bükkfa	csak 11 frt 5 kr.
kőris- vagy szilfa	„ 9 „ 35 „
eger-, hasáb- vagy vegyes botfa „	„ 8 „ 50 „

Az **apritás**, valamint **házhózi szállítás** gyorsan és legjutányosabban eszközöltetik.

Befizetések felvételnek: **gyári-irodánkban** (országút 15. sz. a hálter átellenében) és **fő-irodánkban** (országút 20. sz. a malom-utca és országút sarkán).

Mély tisztelettel

Engel Adolf és fiai.

A t. cz. közönség kényelmére befizetések elfogadtnak **Spitzer Sándor** ur fűszerkereskedésében Széchenyitér 7. sz. a városház átellenében.

Erzsébet szálloda

Budapest, IV. kerület egyetem-utca.

E kitűnő fekvésű szálloda, szemben az i. hazai takarékpénztár épületével, a királyi tábla, valamint az egyetem tőszomszédságában, utasoknak kiválóan ajánlható. — Közvetlenül előtte társaskocsik közlekednek a vaspályához.

Egészen újonnan berendezett szobák 70 krtól fölfelé.
Csinos kávéház és olcsó étterem a szállodában.

Tisztelettel
Schmidt Ferencz,
szálloda tulajdonos.

45

12-1

SCHAUREK JÓZSEF

Pécsett, Ó-pósta-utca 16. sz.

Mindennemű
zongorák
és
harmoniumok
tára.

Régi zongorák
becseréltetnek
ujakkal.

Zongora
kölcsonintézet.

Ugyanitt kaphatók zenélő
szelenczék Heller H. Bern
hires gyárából, gyári áron.

Pécsi vizgyógyintézet

az Engel-(Cindery)féle kertben

télen és nyáron nyitva, urak és nők
számára.

A vizkura tudvalevőleg legjobb sikert eredményez a legkülönfélébb ideg-bántalmaknál, az emésztő szervek pangásánál, férfi- és női bajok ellen, s mindennemű gyengeség, vérszegénység, kószvény- és csúzbántalmak ellen stb. — de különösen oly egyéneknek javasolható, kik hivatásuk folytán csak keveset mozoghatnak, s mindenféle vértörölési bántalmakban a fej és mell felé, gyakori fejfájásban, idegizgatottságban, álmatlanság, szédülés, szívdobogás, gyomorhurut, székszorulásban stb. szenvednek.

Értekezés és felvétel a vezető orvostudor

Dr. Loewy Lipót

urnál

(országút 15. sz. a fürdőintézet melletti új épületben, I. emelet)
naponta 11—12-ig d. e. és 1/2 2—3 óráig d. u.

Villamozás, massage és diätetikai kúrák, ott hol szükségeltetik,
alkalmaztatnak.

Levelekre szívesen válaszoltatik.

Schwarz Vilmos erdő-üzlete Pécsett.

Olcsó tüzelőfa.

4 méter gyertyán hasábfa 12 frt, régi öl 10 frt 20 kr.

4 „ bükk „ 12 „ „ „ 10 „ 20 „

4 „ kőris szil „ 10 „ „ „ 8 „ 50 „

Schwarz Vilmos
váltóüzletében.

Kész báli ruhák,

ugy szintén a legdivatosabb

báli ruha kelmek

nagy választékban a legjutányosabb árak mellett kaphatók

Tauszig Armin

divat- és fehérenemű áru kereskedésében

Pécsett, Széchenyi-tér Piacsek-féle ház.

EISER JÁNOS

Széchenyi-tér (Örtzen-féle házban)

ajánlja valódi francia és magyar pezsgő-borait, u. m.:

Franciaia:

Aubertein Selier	3.80
Delbek	3.50
Reöderer Chartbl.	3.60
Cliquo International	3.50
Gibert Imperial	4.—

Magyar:

Kincsem	2.—
Imital Siller	2.—
Magyar-francz. felir	1.50
„ „ „	1.20

Nagy végkiárulás

a királyutca 14. számú Schwartz-féle házban, a központi takarékpénztár mellett, — hol

mindennemű ruhakelmék, flanel, barchet, cretton és vásznak; továbbá téli-otthonkák és köpenyek, nagykendők, takarók, férfi-ingek, nyakravalók, valamint minden e szakmába vágó egyéb tárgyak

bámulatos olcsó áron

kiárultatnak.